

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากการเปลี่ยนแปลงของโลกในแต่ละยุค ย่อมมีผลกระทบต่อประชาคมโลก ในยุคนั้น ๆ ไม่มากก็น้อย อย่างเช่นปัจจุบันโลกได้เปลี่ยนแปลงและพัฒนามาถึงยุคคอมพิวเตอร์ หรือยุค ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งมีทั้งสิ่งที่ดีและสิ่งที่ไม่ดีผสมผสานกัน และจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้เกิดผลกระทบต่อประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้และเกือบทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการเมืองการปกครอง แต่ในส่วนของประเทศไทย ก็มีผลกระทบเหมือนกับประเทศอื่นๆ ดังนั้นเพื่อให้ประเทศได้มีความก้าวหน้าเหมือนกับนานาชาติ จึงใช้แนวทางในการพัฒนาประเทศที่ต้องเน้นการพัฒนาคนหรือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นเบื้องต้น เพื่อให้ทุกคนได้มีโอกาสในการร่วมพัฒนาประเทศในทุกๆด้าน โดยใช้การศึกษาเป็นรากฐาน และเป็นกระบวนการที่ช่วยให้นักได้พัฒนาในด้านต่างๆตลอดช่วงชีวิต ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนนั้นเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องยาวนานตลอดช่วงชีวิตของคน แต่ช่วงระยะที่สำคัญที่สุดที่จะมีผลต่อตัวบุคคลต่อไปก็คือ วัยเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 6 ปี เพราะเป็นระยะที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม และบุคลิกภาพ ประสบการณ์ที่เด็กได้รับในวัยนี้จะมีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างความพร้อมของเด็กที่จะพัฒนาตนเองต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2539)

ศาสนาอิสลามได้มีบทบัญญัติที่พระเจ้าเป็นผู้เป็นเจ้าของได้ประทานให้กับท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ที่เกี่ยวกับการศึกษาไว้เป็นเบื้องต้น ก่อนที่พระองค์จะประทานบทบัญญัติที่เป็นแนวทางการปฏิบัติ อื่นจากซูเราะฮ์อัลอะลักดังนี้

أَفْرَأَ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ (1) خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ (2) أَفْرَأَ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ
(3) الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ (4) عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ (5) (العلق: 1 - 5)

ความว่า : จงอ่านด้วยพระนามแห่งพระเจ้าของผู้ทรงบังเกิด ทรงบังเกิดมนุษย์จากก้อนเลือด จงอ่านเถิด และพระเจ้าของเจ้านั้นผู้ทรงเจอนูญยัง ผู้ทรงสอนการใช้ปากกา ผู้ทรงสอนมนุษย์ในสิ่งที่เขาไม่รู้

อัลกุรอ่านห้าอายะแรกที่ถูกประทานลงมาให้กับท่าน นบีมุฮัมมัด ﷺ เพื่อนำมาเผยแผ่ให้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตแก่มนุษยชาติ นับได้ว่าเป็นความเมตตา และความโปรดปรานครั้งแรกที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทานให้แก่ปวงบ่าวของพระองค์เพื่อให้ตระหนักถึงจุดเริ่มต้นของมนุษย์ที่มาจากก้อนเลือดและให้มนุษย์ได้เกิดการเรียนรู้ด้วยการอ่านและการเขียนหรือ การบันทึกในสิ่งที่มนุษย์ยังไม่รู้และยังมีหะดِيثที่ให้มีความสำคัญกับการศึกษาและบอกขั้นตอนการจัดการศึกษาอย่างเช่น

أكرموا أولادكم, احسنوا أدبهم (رواه ابن ماجه)

ความว่า : พวกเจ้าจงให้เกียรติลูกๆของพวกเจ้า และจงให้การอบรมสั่งสอนในสิ่งที่ดีแก่พวกเขา (รายงานโดยอิบน์มาญะฮฺ)

ท่านนบีได้บอกผู้ที่เป็บบิดามารดาเกี่ยวกับวิธีการสอนเด็กในเรื่องการละหมาดว่า

مرؤا أبناءكم بالصلاة لسبع سنين واضربوهم عليها لعشر س (رواه احمد)

ความว่า : พวกเจ้าจงให้ลูกๆของเจ้าละหมาดเมื่ออายุครบเจ็ดปี และจงเม็ยนต์ถ้าเขาไม่ละหมาดเมื่อเขาอายุครบสิบปี (รายงานโดย อฮ์มัด)

อุมัร อิบน์ อะบฺูชะละมะฮฺ ﷺ ได้เล่าว่า เมื่อตอนที่ฉันยังเป็นเด็กฉันอยู่ในบ้านเดียวกันกับท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ และในระหว่างที่กำลังรับประทานอาหารมือของฉันก็สะเปะสะปะอยู่บนโต๊ะหรืออาหาร มีอยู่ครั้งหนึ่งท่านก็ได้สอนว่า

يا غلام إن معلمك كلمات احفظ الله يحفظك احفظ الله تجد بجاهك وإذا سألت غلام يا الله يا الله يا وإذا استعنت فاستعن بالله

ความว่า : เด็กน้อย ฉันจะสอนเจ้าในบางอย่าง เจ้าจงรักษาอัลลอฮ์ แล้วอัลลอฮ์ก็จะรักษาเจ้า เจ้าจงรักษาอัลลอฮ์ เจ้าก็จะได้พบอัลลอฮ์ และอัลลอฮ์ก็อยู่กับเจ้า เมื่อเจ้าร้องขอเจ้าจงร้องขอจากอัลลอฮ์ และเมื่อเจ้าขอความช่วยเหลือ เจ้าก็จงขอความช่วยเหลือจากอัลลอฮ์ (รายงานโดย อฮ์มัด) และหะดِيثอื่นๆ อีกหลายหะดِيثที่ท่านพูดถึงและให้ความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษา เช่น

طلب العلم فريضة لكل مسلم

ความว่า : การแสวงหาความรู้เป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคน (ไม่ว่าชายหรือหญิง)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 49 และมาตรา 80 มีใจความสำคัญว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน และสนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน รวมทั้งต้องสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้

พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติกฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนร่วม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

กฤษฎา ตันติผลาชีวะ (2543: 16 -18) ได้จำแนกการจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัยนี้ ออกเป็น 3 ระดับ คือ การศึกษาสำหรับเด็กอายุแรกเกิด ถึง 1 ปี การศึกษาเด็กเล็ก 1 ปีครึ่ง ถึง 3 ปี และการศึกษาอนุบาล 3 ถึง 6 ปี มีสถานพัฒนาเด็ก รวมทั้งนักรักศึกษาทั่วไป จะกำหนดและแสดงความคิดเห็นที่บ่งบอกถึงความตระหนักและความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยอย่างชัดเจน แต่การนำไปสู่การปฏิบัติยังไม่เกิดประสิทธิผลเท่าที่ควร เนื่องจากหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบและจัดการศึกษาปฐมวัยโดยได้จำแนกเป็น สถานเลี้ยงเด็ก (Nursery) โรงเรียนเด็กเล็ก (Nursery School) โรงเรียนอนุบาล (Kindergarten) และศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์

กุศล สุนทรชาดา (2541 : 51) ได้กล่าวว่า เด็กสมควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้องและเหมาะสมตั้งแต่เริ่มต้น เพื่อช่วยส่งเสริมพัฒนาการในด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม บุคลิกภาพและสังคม ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญให้เกิดพัฒนาการขั้นต่อไปอย่างมั่นคง ในด้านตรงข้ามถ้าหากเด็กไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างเหมาะสมตั้งแต่วัยเริ่มต้นของชีวิต ก็

อาจจะเกิดปัญหาต่างๆ ขากที่จะแก้ไขในอนาคต เพื่อช่วยส่งเสริมพัฒนาการในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม บุคลิกภาพและสังคม ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญให้เกิดพัฒนาการขั้นต่อไป อย่างมั่นคง

ผลการประเมินของสถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (2545 : 8) พบว่า สถานรับเลี้ยงเด็กศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์อบรมเด็ก ก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดยังต้องปรับปรุงคุณภาพทั้งในด้านการดำเนินการ วิธีการเลี้ยงดู ผู้ดูแลเด็กยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ขาดการกำกับดูแลคุณภาพมาตรฐาน และให้มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพที่ถูกต้องในทุก ๆ ด้าน การบูรณาการกับหน่วยงานต่างๆ จะต้องมีประสิทธิภาพ เช่นครอบครัว ชุมชน และองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น เป็นต้น อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาปฐมวัยจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้ ต้องขึ้นอยู่กับกำกับการดำเนินงานของของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด ที่นำไปสู่การปฏิบัติเป็นสำคัญ ผู้วิจัยได้เห็นสภาพการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดในจังหวัดสตูลหลายแห่งยังรอคอยการช่วยเหลือทั้งจากภาครัฐและเอกชน อันเนื่องมาจากความไม่เข้าใจในวิธีการดำเนินการ ทั้งด้านวิชาการ ด้านบุคคล ด้านการเงินและการบัญชีและด้านการบริหารงานทั่วไป โดยปล่อยให้ปัญหาเหล่านี้ตกเป็นภาระของครูพี่เลี้ยงเด็กและพี่เลี้ยงเด็ก ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องสภาพการดำเนินงานของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดในจังหวัดสตูล โดยเน้นในด้านงานวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านการเงินและการบัญชีและการบริหารงานทั่วไป เพื่อเป็นข้อมูลที่จะนำไปสู่การพัฒนาทางด้านการศึกษาศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีขึ้น

ทิสนา เขมมณีและคณะ (2535 : 21-22-115) การที่จะพัฒนาเด็กไทยให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของสังคมนั้น เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า จำเป็นต้องเริ่มกันตั้งแต่วัยต้นของชีวิต วิทยาการสมัยใหม่รวมทั้งการศึกษาค้นคว้าและวิจัยจำนวนมากได้ผลยืนยันตรงกันว่า ช่วงอายุ 0-6 ปี เป็นช่วงวิกฤตของชีวิตมนุษย์ ผลของการอบรมเลี้ยงดูประสบการณ์ต่างๆ ที่บุคคลได้รับในระยะต้นของชีวิตมีอิทธิพลอย่างมากต่อการวางรากฐานชีวิต การที่เด็กได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม บุคลิกภาพและสังคมในทิศทางที่ถูกต้องจะเป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาในขั้นต่อไป ได้อย่างมั่นคง หากเด็กไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมในวัยต้นๆ เด็กก็อาจจะมีปัญหาซึ่งยากที่จะแก้ไขในอนาคต ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพของการอบรมเลี้ยงดูเด็กในวัยต้น จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของคนในชาติ แต่การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนปฐมศึกษาแก่เด็กปฐมวัย ทุกหน่วยรวมกันสามารถจัดบริการแก่เด็กอายุ 3-5 ปี ได้เพียงร้อยละ 40 ของเด็กทั้งหมดในกลุ่มอายุนี้นี้เท่านั้น ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการศึกษาในระดับนี้ยัง

ไม่ใช่การศึกษาภาคบังคับ จึงไม่ได้รับการสนับสนุนในด้านต่างๆ และงบประมาณอย่างเพียงพอ ส่วนผู้ดูแลเด็กเป็นบุคคลหลักในการจัดการศึกษาปฐมวัยให้แก่เด็ก มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการของเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นผู้จัดประสบการณ์และสภาพแวดล้อมต่างๆ ให้แก่เด็ก ตลอดจนเป็นตัวแบบที่เด็กจะได้เห็น ได้สังเกต ได้เลียนแบบ แต่ผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่เป็นในชุมชน เป็นผู้ที่มีการศึกษาไม่สูงนัก ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการอบรม จึงทำให้การจัดการข้างต้นเป็นเพียงสถานที่ที่ผู้ปกครองนำเด็กไปฝากขณะที่ไปทำงานเท่านั้น โดยไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการด้านอื่นๆ

รอฮานี คาโอ๊ะ (2546 : 11-12) ได้ทำการวิจัยเรื่องอิสลามกับการศึกษาศาสนาของมุสลิมในสังคมไทย ได้กล่าวแนวคิดเรื่องการศึกษาของอิสลามว่า ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาแห่งการเรียนรู้ ทั้งในเรื่องของสังคม ความดีงาม ความถูกต้อง เพื่อการดำรงชีวิตที่ดีทั้งโลกนี้และโลกหน้าอย่างมีความสุข หากจะกล่าวถึงการเริ่มต้นของการศึกษาตามประวัติศาสตร์อิสลาม เริ่มตั้งแต่การสร้างมนุษย์คนแรก คือท่านศาสดาอาดัม ดังที่มีหลักฐานปรากฏในอัลกุรอาน

وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ (31) (البقرة 2 : 31)

ความว่า : และพระองค์ได้ทรงสอนบรรดานามของทั้งปวงให้แก่อาดัม ภายหลังได้แสดงสิ่งเหล่านั้นแก่เหล่าอิกะฮ์ แล้วตรัสว่า จงบอกบรรดาชื่อของสิ่งเหล่านี้แก่ข้า หากพวกเจ้าเป็นผู้พูดจริง (อัลบะกอเราะฮ์,2:31)

นิละาะ แวอุเซ็ง (2551: 38) ได้จำแนกออกความรู้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ความรู้ที่ได้รับการเปิดเผยจากอัลลอฮ์ (Ilm al-nagliyah)
2. ความรู้ที่ได้จากการแสวงหา (Ilm al-ngliyah) ซึ่งได้รวมถึงความรู้ที่เกี่ยวกับหลักเหตุผลการสติปัญญาและปรัชญา ความรู้ประเภทแรกเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิม ทุกคนที่จะต้องแสวงหา ส่วนความรู้ประเภทที่สอง เป็นความรู้ที่มีความจำเป็นสำหรับมุสลิมในระดับชุมชน

โดยสรุปในการจัดการศึกษาของอิสลามในระดับใดก็ตามถือเป็นสิ่งที่จะต้องยึดหลักการบูรณาการกับสิ่งแวดล้อมและระบบที่กำลังก่อตัว เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านการศึกษาของเด็กปฐมวัยที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลและดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดถึงแม้จะเป็นการศึกษาในระดับเบื้องต้น ที่กำเนิดขึ้นจากจิตสำนึกของผู้นำศาสนาหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งในชุมชนซึ่งอาจจะเป็นเพียงสำนักเพื่อให้หลุดพ้น

จากปรัชญาฟายะห์(การคิดหรือการทำเพียงคนเดียวอัลลอฮ์ ~~เป็น~~ปลดปล่อยความรับผิดชอบทั้งหมู่บ้าน) เท่านั้น หรือเป็นจุดเริ่มต้นที่มุ่งมั่นที่จะพัฒนาการศึกษาในชุมชน แต่ไม่ได้คิดถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีความสำคัญอันที่จะนำมาสู่ระบบการดำเนินการเป็นต้นว่า หลักสูตรการสอนให้กับเด็กวัย 3-5 ปี การได้มาของครูผู้สอนที่เข้าใจเด็ก หรือวิธีการสอนที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เข้าใจในวิธีการบูรณาการกับหลักการจากอัลกุรอาน อัลหะดีษและวิถีชีวิตชุมชน การเงินที่เป็นค่าใช้จ่าย ความเชื่อมั่นและโปร่งใส ความพร้อมของอาคารสถานที่ที่มีความเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ความสะอาด ความสวยงามหน้าอยู่และความปลอดภัย

จากเหตุผลดังกล่าว คือจุดเริ่มต้นที่จะนำไปสู่การวิจัยศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดในจังหวัดสตูลทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านการเงิน การบัญชี และด้านการบริหารทั่วไป ทั้งนี้เพื่อความตั้งใจของผู้นำศาสนาและบุคคลที่มีจิตสำนึกดังกล่าวได้พัฒนาความคิดอย่างเป็นระบบมากขึ้นและทำให้การดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดได้มีการพัฒนาให้ดีขึ้น และ เด็กๆ ก็จะได้มีความพร้อมที่เข้าศึกษาในระดับปฐมศึกษาด้วยความเชื่อมั่นของคนในชุมชนและบุคคลทั่วไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินการด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านการเงินและบัญชี และด้านการบริหารงานทั่วไปของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด จังหวัดสตูล
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด จังหวัดสตูล จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน วุฒิทางการศึกษาทางสามัญและวุฒิการศึกษาทางศาสนา
3. เพื่อประมวลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด จังหวัดสตูล

คำถามการวิจัย

1. การดำเนินการด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านการเงินและบัญชีและด้านการบริหารงานทั่วไปของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด จังหวัดสตูล อยู่ในระดับใด

2. การดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด จังหวัดสตูลตาม ทัศนະครูพี่เลี้ยงเด็กและพี่เลี้ยงเด็กจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน วุฒิทางการศึกษาทางสามัญ และวุฒิการศึกษาทางศาสนา มีระดับการดำเนินการแตกต่างกันหรือไม่

3. แนวทางการพัฒนาการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด จังหวัดสตูล เป็นอย่างไร

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1. ทราบระดับการดำเนินการ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านการเงินและบัญชี และด้านการบริหารงานทั่วไปของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด จังหวัดสตูล

2. ทราบความแตกต่างในการดำเนินการของของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำ มัสยิด จังหวัดสตูลด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านการเงินและบัญชี และด้านการบริหารงานทั่วไป จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน วุฒิทางการศึกษาทางสามัญและวุฒิการศึกษาทางศาสนา

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านการเงิน และการบัญชีและด้านการบริหารงานทั่วไปของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด จังหวัดสตูล สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการต่อไป

1.4.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา และยกระดับคุณภาพการศึกษาไปสู่การประกันคุณภาพการศึกษา

1.4.5 ผลการวิจัยเป็นองค์ความรู้ และเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่ต้องการศึกษาค้นคว้า หรือวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตของพื้นที่

ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดในจังหวัดสตูลทั้ง 7 อำเภอประกอบด้วย อำเภอเมืองสตูล อำเภอกวนโดน อำเภอท่าแพ อำเภอละงู อำเภอทุ่งหว้า อำเภอกวนกาหลงและ อำเภอมะนัง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเฉพาะศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดที่อยู่ภายใต้การ ดูแลของมัสยิดซึ่งมีจำนวน 44 ศูนย์เท่านั้น

2. เนื้อหาของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจําสมัย จังหวัดสตูล ใน 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านวิชาการ
- 2) ด้านบุคลากร
- 3) ด้านการเงินและบัญชี
- 4) ด้านบริหารงานทั่วไป

3. ประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้ประชากรที่ใช้ตอบแบบสอบถามเป็นครูพี่เลี้ยงเด็กและพี่เลี้ยงเด็กของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจําสมัยจังหวัดสตูล จำนวน 44 ศูนย์ รวม 116 คน

4. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

4.1. ตัวแปรอิสระ คือ

- 1). ประสบการณ์ในการทำงาน
- 2) วุฒิการศึกษาทางสามัญ
- 3) วุฒิการศึกษาทางศาสนา

4.2. ตัวแปรตาม คือ สภาพการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจําสมัย จังหวัดสตูล ในด้านต่าง ๆ 4 ด้าน ได้แก่

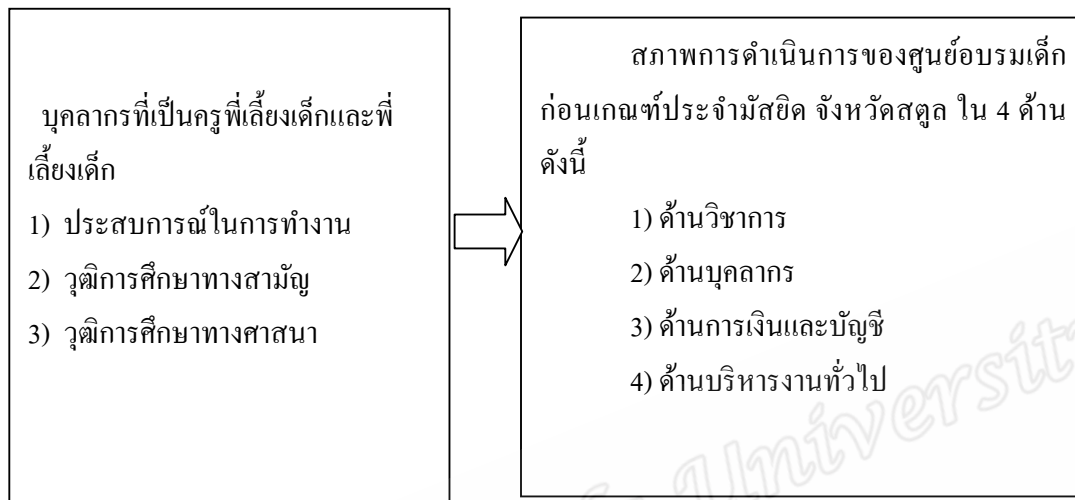
- 1) ด้านวิชาการ
- 2) ด้านบุคลากร
- 3) ด้านการเงินและบัญชี
- 4) ด้านบริหารงานทั่วไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการวิจัย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากหลักการอัล – กอราน อัล – หะดีษ และแนวคิดของนักวิชาการประกอบด้วยทิสนา แจมมณี (2535) กุศล สุนทรชาดา (2541) กุลยา ตันติผลาชีวะ(2543) เบญจา แสงมณี (2544) และรอฮานี คาโอ๊ะ(2546) ซึ่งสามารถสังเคราะห์ให้เห็นสภาพการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจําสมัยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ซึ่งปรากฏตามตัวแปรดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพการดำเนินการของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด หมายถึง สภาพการดำเนินงาน การทำงาน โดยการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ รวมทั้งความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์มาใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษาและอบรมเลี้ยงดูเด็กเล็กในสถานศึกษาที่ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด ตามหลักการจัดการ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านบริหารงานทั่วไป
2. ครูพี่เลี้ยงเด็ก หมายถึง ครูที่ได้รับการบรรจุเป็นพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำหน้าที่ให้การอบรมเด็กในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด
3. พี่เลี้ยงเด็ก หมายถึง พนักงานที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือครูพี่เลี้ยงเด็กในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิด
4. งานวิชาการ หมายถึง การดำเนินการตามภารกิจหลักของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพของเด็ก สถานศึกษา ชุมชนเพื่อให้เกิดความเข้มแข็ง ซึ่งจะต้องประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญคือ หลักสูตรที่เป็นแกนกลาง หลักสูตรท้องถิ่น การใช้หลักสูตร การประเมิน การนิเทศ กำกับ ติดตาม ช่วยเหลือเด็กปกติและที่มีความต้องการพิเศษเช่น

เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส เด็กที่มีความสามารถพิเศษ ทั้งยังต้องสร้างให้เป็นองค์กรร่วมทางด้านวิชาการเพื่อเผยแพร่และแหล่งเรียนรู้

5. งานบุคลากร หมายถึง การดำเนินการตามภารกิจของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ ประจํามัศยิด เกี่ยวกับการสรรหาและคัดเลือกบุคลากร การจัดอัตราส่วนระหว่างบุคลากรกับเด็ก คุณสมบัติครูผู้สอนปฐมวัย การพัฒนาครูผู้สอนปฐมวัย การสร้างเครือข่ายการศึกษาปฐมวัย การจัดสวัสดิการและขวัญกำลังใจ การบำรุงรักษา การติดตาม ประเมินผล การให้ออกและการรายงานผล การดำเนินการ ในการบริหารงานบุคคล

6. งานการเงินและบัญชี หมายถึง การดำเนินการตามภารกิจของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจํามัศยิด เกี่ยวกับการวางแผนการจัดหางบประมาณ ใช้จ่ายงบประมาณ การเก็บรักษาเงิน การทำบัญชี การควบคุม การตรวจสอบ การจัดระบบบัญชี การจัดทำรายงานทางการเงิน ทั้งประจําเดือนและประจําปี การศึกษาวิเคราะห์ในการให้บริการและผลิตซึ่งจะต้องดำเนินการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดภายใต้ระเบียบของกระทรวงการคลังกำหนด

7. การบริหารงานทั่วไป หมายถึง การดำเนินการตามภารกิจของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจํามัศยิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ สนับสนุน ส่งเสริม ประสานงาน ด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ทั้งอํานวยการ ให้การดำเนินงาน เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีคุณภาพ จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ และการประชาสัมพันธ์พร้อมทั้งการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดข้อตกลงเบื้องต้นไว้ดังนี้

1. ความหมายภาษาไทยของคัมภีร์อัลกุรอาน ผู้วิจัยอ้างอิงจากพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับที่จัดพิมพ์โดยศูนย์กษัตริย์ฟาฮัด เพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน ปีฮิจเราะฮ์ศักราช1419 ผู้แปลคือสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับแห่งประเทศไทย โดยผู้วิจัยอ้างอิงในบรรณานุกรมเพียงครั้งเดียว

2. การอ้างอิงตัวบทอัลกุรอาน ผู้วิจัยอ้างอิงซูเราะฮ์และอายะฮ์ไว้ด้านหลังของตัวบทและความหมาย

3. การอ้างอิงตัวบทหะดีษ ผู้วิจัยอ้างอิงแหล่งที่มาของหะดีษในเชิงอรรถและหะดีษใดที่มีแหล่งที่มาหลายแหล่ง ผู้วิจัยได้ระบุเจ้าของสำนวนที่อ้างอิงไว้ เช่น สำนวนของมุสลิม เป็นต้น หากไม่ระบุสำนวนที่อ้างหมายความว่าทุกแหล่งที่มาใช้สำนวนเดียวกัน

4. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ดังนี้

- 1) อ่านว่า "สุบฮานะฮฺวะตะอาลา" แปลว่าอัลลอฮ์ผู้ทรงมหابริสุทธิ ซึ่งเป็นคำสรรเสริญพระผู้เป็นเจ้า
- 2) อ่านว่า "ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม" แปลว่าอัลลอฮ์ ทรงสดุดี และให้ความสันติแก่ท่าน เป็นคำสรรเสริญและขอพรให้กับท่านศาสนานบีผู้มหัศจรรย์
- 3) อ่านว่า "รอฎ็ยัลลอฮูอันฮู" แปลว่า ขออัลลอฮ์ทรงพอพระทัยต่อท่าน

Prince of Songkla University
Pattani Campus